

Magyar Nemzet - 2014. 03. 03. (8. oldal)

Nemzeti energiapolitika

JÁROSI MÁRTON

Társulatunk javaslatot készített Az építkezés energiapolitikája címmel, ennek főbb elemeit ismertetem. Az energetika túlzottan hangsúlyos szerepet kap a környezet- és klímavédelmi stratégiákban, noha a földi éghajlat változását nem tudjuk érdemben befolyásolni. Bár európai uniós kötelezettségeink miatt a klímavédelmi témával foglalkozni kell, erőforrásainkat csak az eredménnyel kecsegtető célokra szabad fordítani.

Egyetlen esélyünk a megújulásra, ha kis nemzetként okosan alkalmazkodunk mind földünk általunk gyakorlatilag nem befolyásolható változásaihoz, mind a világpolitikai átrendeződésekhez. Egyetértünk a nemzeti alkalmazkodási stratégia alapelvével: fel kell készülni az elkerülhetetlenre, meg kell előzni az elkerülhetőt!

A magyar energiapolitika kiemelt feladata az unió energiapolitikájának magyar érdekű befolyásolása. Az EU-ban változást elérni csak szakmai hozzáértéssel párosuló elszántsággal lehet. Lehetőséget nyújt a visegrádi együttműködés, ha közösen lépünk fel az uniós energiapiaci szabályozás módosítása érdekében. Közös cél az, hogy e szabályok csak a tagállamok egyhangú szavazatával léphessenek hatályba.

A visegrádi országok képviselői a közelmúltban fontos közös nyilatkozatot fogadtak el: támogatják az üvegházhatású gáz kibocsátásától mentes atomenergiát, a palagáz kitermelését. Fenntartják jogukat saját energia-mixük nemzeti sajátosságukhoz és a környezetvédelmi szempontjaikhoz igazodó meghatározására. Közösen lépnek fel a nukleáris energiatermelés diszkriminálása ellen, az atomerőművek működtetésében és építésében. A visegrádi országok érdekérvényesítésének fontos eszköze lehet, ha politikusi pozíciókat szereznek az Európai Uniót irányító bürokráciában. A közeli uniós parlamenti választások utáni személyi átrendeződés ehhez lehetőséget kínál.

A visszavásárolt gázpiaci infrastruktúra révén Magyarország fontos piaci központként működhet a kelet-közép-európai régióban. Jelentősen bővült az állami MVM-csoport gázpiaci jelenléte, kiegészült a gáz-nagykereskedelemmel is, ezáltal erősítve az állami befolyást ebben az energetikai szegmensben. Az állami energetikai társaságnak célszerű részt vállalnia a kis gázfogyasztók ellátásában is. Ma a hazai villanyfogyasztás mintegy harminc százalékát külföldről látjuk el. Ez csak addig nem okoz gondot, amíg a szükséges források rendelkezésre állnak. Az erőműpark nagyobb része – a 9100 MW-ból 4000 MW – jelentősen leromlott, selejtezés előtt áll. A következő tizenöt évben tehát jelentős erőmű-kapacitás létesítésére van szükség. Nagy lehetőség a Pakson lévő erőmű továbbüzemeltetése és bővítése. A nukleáris alapú villanytermelés nem nélkülözhető, mert az energetika legfontosabb alapkövetelményeinek: az ellátásbiztonságnak, a környezetvédelemnek és a kedvező villanyárnak leginkább ez felel meg. A bővítéssel elérhető lesz, hogy további hatvan évre ez az erőmű biztosítsa a legolcsóbban az áramot. Hazánkban megvan a nukleáris iparhoz szükséges magas szintű szakmai és biztonsági kultúra. Fontos, hogy a megállapodás kedvező feltételű, államilag garantált hitelt és nem külföldi tulajdonrészt tartalmaz, ami egy ilyen befektetésnél korábban felmerült. A felépülő blokkok pedig magyar tulajdonban lesznek. A hitel nagyságát kifogásolók vegyék figyelembe, hogy az előző kormány kétszer ekkora IMF-hitelt vett fel a válságmenedzselésre, aminek semmilyen kézzelfogható eredménye nem volt, a nemzeti vagyon nem növekedett.

A mátrai erőmű jelenleg Magyarország második legnagyobb áramtermelője, az erőművet kiszolgáló bányák élettartama változatlan termelési volumen mellett több mint hatvan év. Az erőmű fejlesztése 2008-ban napirenden volt, a tervezett fejlesztés a virtuális „környezetvédelmi mumus”, a szén-dioxid-kvóták miatt nem volt gazdaságos. A hazai lignitbázisra épülő erőműfejlesztést azonban célszerű napirenden tartani és kedvezőbb piaci viszonyok esetén megvalósítani.

A lakóépületek jelentős energiafogyasztók. A hőszigetelés növelését szolgáló panelprogram fontos: kiemelt állami támogatást igényel. A távfűtés alapproblémáit azonban nem oldja meg, mert az piaci körülmények között működésképtelen, csak összetársadalmi szolidaritással működtethető, amit az államnak kell kikényszeríteni. A lakosság húsz százaléka ilyen otthonokban él, ennek fenntartása közös társadalmi érdekünk. Az államnak segítenie kell az önkormányzati távfűtő-, sőt energiaszolgáltató társaságok létrejöttét. Ez úgy lenne elérhető, ha a privatizált, külföldi tulajdonú fűtőerőműveket az önkormányzatok állami támogatással megvásárolnák. A távfűtési díjak hatósági ármegállapítása helyes lépés volt, de a fűtőerőművek önkormányzati tulajdonba kerülése után ezt a villanyár esetében is javasoljuk. 2010-re már társadalmi méreteken is nyilvánvalóvá vált, hogy a fogyasztók védelme csupán szabályozási eszközökkel az energiaszolgáltatásban sem oldható meg. Az állami, közösségi tulajdonosi jelenlét helyreállítása megkerülhetetlenné vált, ezért az alapvető közműrendszerek visszavásárlásának folytatását javasoljuk. Az állam eldöntheti a tulajdon működtetésének közérdekű célját, kimondhatja, hogy az energiaszolgáltatás nem vállalkozói tevékenység – ez a nonprofit működtetés lényege.

A szerző az Energiapolitika 2000 Társulat elnöke